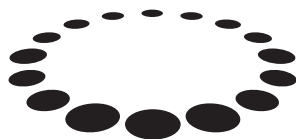

DEBATS
D'EDUCACIÓ

www.debats.cat

Crear escuelas que preparen per al futur

Richard Gerver

DEBATS D'EDUCACIÓ

Crear escoles que preparin per al futur
Richard Gerver

DEBATS D'EDUCACIÓ | 30

Una iniciativa de

Amb la col·laboració de

Transcripció de la conferència de Richard Gerver a l'Auditori MACBA de Barcelona el dia 7 de març de 2013 en el marc dels Debats d'Educació.

Tota la informació sobre el projecte Debats d'Educació des del seu inici (persones convidades, continguts, àudio i vídeo de les conferències i textos publicats) està disponible al web www.debats.cat.

Edició: Fundació Jaume Bofill
Provença, 324. 08037 Barcelona
Tel. 93 458 87 00
Fax 93 458 87 08
fbofill@fbofill.cat
www.fbofill.cat

Abril 2013

Cura editorial: Neus Batlle
Disseny gràfic: Amador Garrell
Maquetació: Jordi Vives
Impressió: Rúbrica Produccions S.L.
Dipòsit legal: B. 11532-2013
ISBN: 978-84-941361-0-8

Índex

Crear escoles que preparin per al futur	5
Nota sobre l'autor	16

Fa temps en aquesta mateixa sala vaig fer una xerrada. No parlava per a un públic del món educatiu, sinó per a gent d'una organització que es diu Puig, que és una gran empresa cosmètica fundada per una família catalana. M'havien convidat per parlar a tota una sala plena de directius, perquè els costava molt convèncer els seus propis treballadors que havien de pensar d'una manera diferent, comportar-se d'una manera diferent i actuar d'una manera diferent com a organització. Estaven debatent sobre com podien assegurar-se que Puig tingués un futur, no només en el segle XXI, sinó també en el segle XXII, i em van demanar que vingués a explicar per què el sistema educatiu havia causat els problemes que havia causat i quina relació tenia això amb com pensava el seu personal i com es relacionava amb els problemes del futur. Per tant, com veieu, l'educació del futur no és només un problema que afecti els educadors. No es tracta només d'un grup de gent que parla sobre una ideologia, o que debat teòricament sobre per què l'educació hauria de ser diferent. Aquesta qüestió està tenint un gran impacte en tots els nostres futurs.

Com els vaig dir a ells al principi de la meva ponència, hem de deixar de parlar del segle XXI com si fos cosa del futur. Com a educadors us vull presentar una idea que espanta: els infants que van començar aquest any a les nostres escoles seran ciutadans del segle XXII. El segle XXI ja s'ha acabat, pel que fa a l'educació. Nosaltres hem de preparar els infants per al segle XXII. Fa molts anys que parlem del futur de l'educació i de com hem de preparar els nostres infants per al segle XXI, de quin ha de ser el sistema educatiu per al futur. Però fins a quin punt ha canviat l'educació, fins a quin punt han canviat les coses?

N'hem parlat molt i, en la meva opinió, això ens ha dut a molta confusió. De fet, crec que en molts sentits som culpables de fer massa complicada l'educació. L'hem convertit en un debat massa polític, massa

intel·lectual. I com a conseqüència de tot això, considero que hi ha massa gent a les nostres societats que se sent confosa i alienada. Molts dels nostres mestres se senten frustrats, enfadats, molts se senten amenaçats i vulnerables per aquest nivell de debat, i potser és que hauríem de parar de parlar-ne tota l'estona. Ja n'hi ha prou: passem a l'acció. Perquè si no comencem a fer alguna cosa, ben aviat hi haurà algú que parlarà de com hem de preparar els nostres infants per al segle ^{xxiii} perquè el segle ^{xxii} ja haurà desaparegut.

Així doncs, m'agradaria començar, si puc, tornant enrere, cap al que jo penso que és la palanca més forta per al canvi en l'educació. I es tracta de recordar-nos per què serveix l'educació. Per què eduquem els infants? Quin és l'objectiu de l'educació? Ara mateix estic molt amoïnat perquè el debat està tan polititzat, sobretot a Occident i a la major part de l'Europa occidental, que ja no parlem dels infants. La majoria d'arguments que sentim no tenen relació amb ells sinó amb els polítics, que parlen de la seva versió de la política a través d'una política educativa, o amb els sindicats, que estan protegint els seus membres. Però no sento gran cosa en el debat que tingui a veure amb els infants.

Els principis fonamentals de l'educació no han canviat gaire, i no cal que ho facin. Per començar a pensar en el futur hem de tenir molt clar el nostre propòsit i la nostra visió de l'educació. Ara voldria presentar-vos breument la meua filosofia de l'educació.

El primer que m'agradaria explicar-vos és per què em vaig convertir en professor. Què em fa bategar el cor més ràpid quan dedico una estona als infants? Com a mestre, com a director d'escola, què em va fer portar l'escola cap a una altra direcció? No tenia res a veure amb ser innovador, ni antipolític, ni anti res sinó que senzillament vaig aprofitar l'oportunitat i vaig tenir el privilegi de fer el que crec que a tots els infants els importa, el que els ha importat fins ara i el que els importarà en el futur. I la diferència és el contingut d'aquest procés.

Hi ha tres paraules que motiven la meua passió quan parlem d'educació. La primera és celebració de la vida. Penso que l'educació, per sobre de tot, té a veure amb la celebració de la vida dels nostres infants. Té a veure amb ajudar-los a entendre el poder i la potència del seu futur. Es tracta de fer-los aixecar el cap perquè mirin cap a les seves aspiracions,

els seus somnis, els seus interessos, les seves habilitats, allò que els fa únics, el potencial de les seves vides i el valor de viure-les al màxim. Es tracta d'ajudar-los a entendre i a celebrar qui són com a individus, com a membres d'una comunitat, d'una societat, d'una família global. Per a mi, aquest és el principi bàsic de l'educació. No té res a veure amb la nota que aconseguiràs en un examen, o si estaràs més amunt o més avall en una taula d'una organització de l'altra punta d'Europa. Es tracta d'augmentar les aspiracions i de celebrar els valors dels nostres infants.

El que m'amoïna és que molt sovint, quan parlem de polítiques i de debats sobre educació, normalment no tractem d'això. En aquests debats, en aquestes xerrades –i no és per criticar-les– es debat sobre el futur de l'educació, però on són els infants? On són els joves? Hi hauria d'haver infants i joves debatent amb nosaltres sobre quins somnis i quines aspiracions tenen. Hi hauria d'haver joves que ens expliquessin què volen ells d'un sistema educatiu. Així doncs, us recomano que, la propera vegada que us reuniu, convideu també els joves, perquè si no, amb tots els meus respectes, serà un grup de la mateixa gent parlant del que nosaltres pensem que ells necessiten. Però ells haurien de ser-hi, perquè la seva veu és molt important.

En un llibre que vaig llegir i que, per cert, us recomano, vaig trobar una cita. És un llibre titulat *The school I would like* [L'escola que m'agradaria], escrit per dos professors d'educació i publicat l'any 2000. Aquests dos professors d'educació van estar viatjant per tot el Regne Unit i parlant amb joves de tres a divuit anys. El llibre està ple de cites d'aquests joves, que responen a una única pregunta: «Quina seria la teva escola ideal?». Està dividit en diferents capítols sobre el pla d'estudis, la disciplina, l'aprenentatge, les normes, el comportament... És fantàstic! És un d'aquells llibres que es pot obrir per qualsevol pàgina, no cal que es llegeixi de cap a cap, i sempre s'hi troba alguna cosa profunda.

Doncs bé, jo estava llegint aquest llibre i una cita em va cridar l'atenció. Diria que és la més provocadora que he sentit mai. Mai no havia sentit que ningú digués això de l'educació, mai. Era una noia que tenia setze anys quan la van entrevistar. Li van demanar com seria la seva escola ideal, i ella va contestar: «A la meva escola ideal no ens tractarien com a un grup d'animals salvatges, tots idèntics, esperant a ser civilitzats per al

món de fora. Ens respectarien i s'adonarien que també és el nostre món.» Crec que aquest és un dels grans reptes que tenim com a educadors, com a legisladors, com a gent interessada en l'educació.

L'educació no té a veure amb el control. Sí que hi tenia relació quan l'educació en massa va arribar al conjunt de la població ara fa uns cent cinquanta anys. Però ara té a veure amb l'empoderament. I penso que les decisions al voltant de l'educació es prenen tenint massa en compte allò que pensen els adults i no pas allò que necessiten els nostres estudiants. Us en donaré un exemple: he estat a moltes escoles i he parlat amb molts professors, fins i tot els professors de les meves escoles. I molt sovint hi eren presents els arguments contra el canvi, perquè el canvi és un desafiament per al professorat. Els canvis fan sentir incòmodes els professors. Ens hem de posar tots unes lents crítiques. No passa res si els nostres professors se senten còmodes o no. No passa res perquè nosaltres no som aquí per a això. Si volem que els nostres infants siguin més creatius, més innovadors, que s'arrisquin més, llavors els professors són els primers que han de sortir de la zona en què se senten còmodes. I són ells que han de canviar. No podem esperar que els infants canviïn si els nostres educadors no estan a punt per canviar. De fet, la major transformació és que hem de sortir del terreny conegut si realment volem construir quelcom valuós per als nostres infants del segle XXI. Perquè massa sovint no fem coses perquè no ens volem arriscar.

Així doncs, una de les lents que hem de fer servir és la pregunta següent: fem això perquè ens agrada fer-ho així? O ho fem perquè és el correcte per als nostres estudiants?

La meva segona idea no sorprendrà ningú. És evident que l'educació i l'aprenentatge són el màxim regal, el màxim do que qualsevol societat civilitzada pot oferir als seus infants. Ningú no ho discutiria. I ningú no discutiria que per educar els joves per assolir allò que els cal per sobreviure, però també per emocionar-se, hem d'assegurar-nos per sobre de tot que saben llegir, comptar i escriure. I aquestes coses sempre seran a la base del nostre procés educatiu.

Però em fa l'efecte que l'aprenentatge en massa a les nostres escoles, per als nostres nens d'avui dia només és un mitjà per preparar-se per fer els exàmens. I, de fet, el regal de l'aprenentatge i de l'educació hauria

de ser molt més que senzillament presentar-te a un examen. Però quan preguntem als joves quin és l'objectiu de l'educació, tots et diuen d'una manera o altra que és ajudar-los a fer un altre examen. És una manera de motivar-los una mica estranya, oi? El que diem als nostres joves és «Treballa de valent a l'escola». «Per què, mama?» «Doncs perquè trauràs bones notes a l'examen.» «I què passa si trec bones notes a l'examen, mama?» «Doncs que faràs encara més exàmens.» «I si trec bones notes en aquests exàmens, què passarà, mama?» «Doncs que tindràs l'oportunitat de fer més exàmens.» «I llavors què?» «Doncs que potser tindràs l'oportunitat d'anar a la universitat.» «I què passarà a la universitat?» «Doncs que t'ensenyaran a fer exàmens encara més llargs!» Doncs no. Aquest no és el propòsit de l'educació, oi? No és d'estranyar que tants joves marxin del sistema educatiu enfadats i insatsfets. Perquè molts joves es giren i ens diuen: «Saps què? Que no vull fer més exàmens; vull aprendre alguna cosa que m'interessi, que em permeti ser imaginatiu, que em faci emocionar-me, que em faci treballar encara més per poder transformar la meua vida.»

L'aprenentatge ha de ser important en l'ara. Els nostres infants no pensen en el demà, per què haurien de fer-ho? Quan tenen sis, set o vuit anys, per què haurien de fer-ho? La seva alegria és viure la vida en l'instant. Per tant hem d'assegurar-nos que el nostre aprenentatge estigui construït de tal manera que signifiqui alguna cosa per als nostres infants ara, que sigui irresistible, que sigui emocionant i que els importi en l'ara.

Hi ha una història meravellosa d'un dels educadors americans més progressistes i genials que conec. Si vau estudiar-lo, us recomano que torneu a llegir-lo, i si mai no n'heu sentit a parlar, busqueu-lo i estudeu-ne l'obra. Es diu John Holt.

John Holt era un dels grans educadors més progressistes i quan ja li faltava poc per jubilar-se va escriure una llista –com la majoria de nosaltres– de coses que volia fer i que no havia tingut mai temps de fer. La seva dona coneixia aquesta llista. Era una de les coses de què parlaven sovint. (Segur que vosaltres també ho feu, algun dissabte a la tarda, amb una bona ampolla de vi: «Tant de bo tingués temps i energia per fer això, però estic massa cansat, o no tinc temps i no puc fer-ho».) Doncs bé el primer punt de la llista d'aquest home era aprendre a tocar un ins-

trument musical. El violoncel era l'instrument que sempre havia volgut aprendre a tocar. Quan es va jubilar, la seva dona, com a sorpresa, va buscar un professor de música pel barri i ho va organitzar tot perquè aprengué a tocar el violoncel. Va començar a aprendre'n i al cap d'un parell de mesos de gaudir-ne molt, la mestra li va dir: «Vinga, parlem de com et sents tocant el violoncel». Ella va començar dient-li que li semblava que era molt bon estudiant, li va suggerir el que podia fer després. I quan va acabar, va dir a en John: «Tens alguna pregunta? Perquè això és el que jo penso de tu, però tens cap pregunta, tu?» I ell només li'n va fer una. Li va dir, somrient: «Mira, fa mesos que he estat dient als meus amics que estic aprenent a tocar el violoncel. Quan els podré dir que el toco realment, el violoncel?»

Un dels grans problemes respecte a com la societat percep la infantesa i l'educació en concret és que es tracta d'una preparació per convertir-nos en alguna altra cosa. D'alguna manera l'educació és com la visió catòlica del purgatori, hem de passar-hi abans d'arribar a algun altre lloc. Quants de nosaltres ens sentim culpables de dir als nostres propis fills: «Ja sé que no t'agrada l'escola, fill meu, però tots ho hem hagut de fer!» És l'única resposta que els donem. Però no, l'aprenentatge els ha d'importar en l'ara. I per tal que els importi en l'ara hem de valorar les coses que els interessin, que els emocionin, que els fan bategar el cor més de pressa. Perquè molt sovint amb l'educació formal diem als infants que deixin tot allò que els interessa a la porta de l'aula perquè ara els ensenyarem les coses importants. I això sol ja és un repte per si mateix.

És clar que hi va haver un temps que els infants s'ho creien, la feina del professor o el mestre era llavors comunicar el coneixement als infants. Però avui els infants ens miren i ens diuen: «Però si jo no et necessito per conèixer coses, ja puc buscar-ho pel meu compte». Quina és la feina del professor, doncs? El respecte és diferent. I la nostra feina és veure com podem vincular les coses que els interessin amb les habilitats que sabem que han de desenvolupar per tal de crear un entorn educatiu que sigui irresistible, un entorn on vulguin estar. Coses que siguin les que realment volen aprendre. I això no ho poden decidir els nostres sindicats, ni els nostres polítics, ni ningú. Això només es pot fer amb educadors ben preparats que entenen les necessitats i els interessos dels seus estudiants.

No podem desenvolupar un sistema educatiu basat en un sistema igual per a tothom. Els que sou mestres ensenyeu a escoles diferents, en zones de la ciutat diferents, a grups diferents de nois i noies amb històries diferents, històries familiars diferents i situacions socioeconòmiques diferents. I això vol dir que tots els infants de totes les nostres comunitats són diferents. Per tant, si hem de definir la política de la nostra educació futura, aquesta ha de ser prou flexible perquè les diverses comunitats l'emmotllin a les necessitats individuals del grup d'infants o de les diferents comunitats. Ja no podem permetre que un govern estableixi un sistema en què tots els nens i nenes de totes les comunitats hagin d'estudiar de la mateixa manera. Aquest és el sistema tradicional d'aprendre, però ja no encaixa amb les necessitats d'avui.

Parlem molt de la gran recessió que estem patint, aquesta crisi econòmica que és innegable. També es parla de la crisi mediambiental, que és fins i tot més gran, ja que d'aquí a poc el nostre planeta no podrà mantenir la vida. També hi ha molta crisi social, ètnica... Però hi ha una quarta crisi que, a parer meu, és la més greu de totes. I és que el sistema educatiu antic està liquidant els recursos humans. Perquè el nostre sistema valora una única mena d'intel·ligència i un únic sistema. I hi ha molts nois i noies que se senten aliens a aquest sistema, perquè no són bons passant exàmens. Però potser tenen la solució per sortir de la crisi econòmica, mediambiental, i també ètnica i social. I aquest és un altre motiu pel qual hem de crear un sistema educatiu construït sobre el desenvolupament de l'individu, i no només del grup en la seva totalitat. Aquest és el gran repte que tenim.

La meva tercera paraula, la meva tercera idea, no és gaire intel·ligent. Potser alguns diran que és frívola. Però no ho és. És clar que l'educació és una cosa seriosa, però per a mi, la clau de les grans escoles i els grans entorns educatius és que sempre estan plens de rialles. L'educació ha de ser divertida en la seva essència. La gent s'ho ha de passar bé. La gent sempre em demana quines són les millors escoles que he visitat, els millors mestres amb qui he parlat, i què tenen en comú. I hi ha un element per sobre de tot: les millors aules i les millors escoles que he visitat són llocs que estan plens de rialles. I parlo de les rialles correctes. No vull dir estar-se allà rient com bojos, no estic parlant d'unes riallades anàrqui-

ques, sinó d'unes rialles correctes. Perquè els millors mestres estan prou relaxats per ser naturals amb els seus estudiants. I si els professors estan prou relaxats per ser ells mateixos amb els seus alumnes, els alumnes també seran ells mateixos.

Però, és clar, si només fem servir la por a les aules, només farem servir un petit potencial del que hi ha. Sempre dic que els mestres que han d'aplicar normes i por a les seves aules probablement no deuen ser gaire bons mestres. Per tant, un cop més, tot això s'ha de traduir cap amunt. Els nostres polítics han d'aprendre que no poden controlar un sistema educatiu a través d'amenaques i por. No funcionarà i no obtindrà el millor potencial de l'educació.

Hem de crear un entorn de bon professionalisme, de respecte mutu. És a dir, nosaltres com a professionals hem d'actuar amb molta professionalitat. Hem de tenir en compte tot el que ja he dit. Sortir del terreny conegut, assumir nous reptes, no sentir-nos tan còmodes, arriscar-nos. Però necessitem que la gent que estableix el sistema faci el mateix. Perquè la por només traurà un nivell d'èxit mínim.

L'educació que estem veient per tot el món, per exemple al Regne Unit o a Espanya, si només fa servir la por i els exàmens perquè el sistema tiri endavant, doncs està ben estancada, no pot anar més enllà. Arreu del món, els sistemes més dinàmics són aquells on hi ha professionalitat, col·laboració, creativitat i desenvolupament, més enllà dels exàmens i de les mesures tradicionals. És molt interessant un país com la Xina, que probablement ha desenvolupat el sistema més eficaç d'educació tradicional que el món coneix, i que l'ha desenvolupat en només trenta anys. Avui és el sistema d'educació tradicional més eficient de tot el planeta, i educa milers i milers d'infants. Fins al punt que quan es llegeixen les taules de l'OCDE, diuen: «Oh!, mira la Xina, mira Xangai!»

No sé si ho sabeu, però el govern xinès està en transició. La vella guàrdia, que ha gestionat la Xina els últims deu anys, ha estat rellevada per un nou grup de líders. Al debat sobre educació que va encapçalar el nou secretari d'educació, just abans de Nadal, hi va dir el següent: «Si la Xina ha de tenir un futur, ha de descobrir i ha de protegir la propera generació de Steve Jobs. Però la Xina ara mateix no ho està fent, perquè està massa basada en el sistema acadèmic i de notes i no se centra en els individus i

en els seus interessos.» Com a resultat, volen crear un programa que implicarà un canvi radical, el canvi més radical de tota la història de la Xina. Part del programa és allunyar-se de la pressió acadèmica del sistema tradicional. El seu govern ja ho està entenen i ja s'està allunyant del sistema que els ha situat dalt de tot de les taules de l'OCDE, però mentrestant, els països de la resta del món (Europa occidental, Amèrica, Austràlia) estem tan avesats a les taules del PISA que volem continuar fent el que fan a la Xina, Singapur i Corea, tot i que ells ens estan dient que ja no els va bé. Llavors, què més ens cal per veure-ho nosaltres?

Fa poc vaig fer una conferència a l'Aràbia Saudita, que és un lloc força interessant, perquè allí també entenen aquest repte educatiu. A l'Aràbia Saudita tenen molta riquesa gràcies al petroli. Ells en diuen el *dòlar negre*, pel color. Però a l'Aràbia Saudita saben que aquest dòlar negre s'està acabant i que, tot i la molta riquesa que ha generat, no és sostenible. Per això, estan invertint milions i milions dels dòlars del petroli per crear una nova filosofia, una nova economia que anomenen el *dòlar verd*. I es tracta de crear una societat futura per tal que els ingressos vinguin d'un sentit empresarial d'innovació. I també estan canviant el sistema educatiu. Per fer-ho estan emprant molta tecnologia. No sé si està bé o no, però van en una direcció correcta.

En la conferència que hi vaig fer, hi havia un altre ponent que realment havia canviat el món. Vaig tenir la sort de volar durant set hores amb ell, a la tornada de l'Aràbia Saudita a Londres. Segur que el pobre home volia dormir, però jo volia parlar amb ell i era massa educat per fer-me callar. Quan estàs assegut durant set hores al costat d'un home que ha canviat el món, bé ho has d'aprofitar. Era Steve Wozniak, el cervell al darrere d'Apple. Steve Jobs n'era la cara, però Steve Wozniak va crear tot el sistema d'ordinadors. El geni darrere d'Apple. Algú a qui de debò pots mirar a la cara i dir-li: «Tu realment has canviat el món». Vam enraonar de diverses coses. I una de les coses que la gent no sap de Steve Wozniak és que, quan va deixar de treballar a temps complet per a Apple, va passar els cinc anys següents de la seva vida treballant com a mestre en una escola pública, en una comunitat pobra als suburbis de San Francisco. I ho va fer de franc, per què naturalment no necessitava els diners. Hi ensenyava tecnologia. I jo vaig pensar: «Ostres, seria fantàstic tenir el Wozniak com

a profe de tecnologia». Però el que em va encantar de la nostra conversa és que ell entenia realment els reptes de l'educació. I em va dir: «Saps, Richard, el primer que vaig aprendre és que no és important el que ensenyem. L'important és com aprenem. Això és una cosa que fa molt que sé.»

Em va parlar d'Apple i la seva expansió. «Quan Apple va començar a créixer, ho va fer a un ritme increïble. Ni l'Steve ni jo no teníem ni idea del que estàvem creant, no teníem ni idea que les coses anirien tan ràpid. Però vam haver de pensar ben de pressa en una contractació en massa. Necessitàvem gent que treballés per a nosaltres a Apple. I el que sabíem és que no podíem contractar gent que simplement fes coses, perquè si Apple havia de tenir un futur, calia que fos una empresa que inventés coses, que canviés les coses. Per tant, des del començament vam desenvolupar una filosofia que era essencial per contractar el personal. I la filosofia era la següent: vam decidir que a Apple no podíem contractar ningú que hagués de ser gestionat.»

Vull que rumieu sobre aquesta frase: «No podem contractar ningú que necessiti ser gestionat, controlat.» Em sembla que aquest justament és el nostre repte quan busquem les vies per a l'educació del segle XXI: com trobar la manera d'educar els nostres infants perquè ja no els calgui ser gestionats? Per a mi és fascinant, quan comencem a analitzar l'educació.

Mirem els nens i nenes i pensem que els hem d'ensenyar coses, fins i tot ensenyar-los com aprendre. Però si ens remuntem als principis de la nostra infantesa, des que sortim de la matriu, sortim a un món totalment incert, que canvia constantment, sense seguretat. I des que naixem som la màquina d'aprenentatge perfecte. Els experts diuen que aprenem entre un 70 i un 75% de tot el que aprenem al llarg de la vida abans dels cinc anys (a caminar, a parlar, que el nostre entorn tingui sentit, els sons, la vista, l'olfacte...). Tot això abans d'entrar en una aula i que ens diguin què hem d'aprendre i com ho hem d'aprendre. Hem nascut sense necessitat de ser gestionats. Però llavors els infants entren en l'educació formal i el primer que els ensenyem és que l'única cosa que val la pena aprendre és allò que nosaltres els diem. I val la pena aprendre-ho perquè els examinarem. I llavors la majoria d'infants deixa de banda el seu instint de gestionar-se a si mateixos i diuen: «D'acord, m'asseuré aquí i tu em diràs

què he d'aprendre i com ho he d'aprendre, i em diràs si ho estic fent bé... Estic posant a les teves mans la gestió de la meva vida».

Alguns infants surten de l'escola i van a treballar o surten de la universitat per treballar. I quan van començar el seu camí, vint-i-un anys abans, els van dir que si sabien deixar-se gestionar bé tindrien un gran càrrec i una gran feina per a la resta de la seva vida, perquè això és el que es valorava als segles XIX i XX, a l'era industrial. El que es valorava llavors era tenir una feina en una gran empresa, que demostrés la teva habilitat fent allò que et deien que havies de fer, que et poguessin controlar i que fessis el que et demanaven de la millor manera possible, que fossis eficient.

Fa vint-i-un anys el món era diferent, Espanya era diferent. La majoria dels nostres joves, si van anar a l'escola i els van ensenyar a ser gestionats, segur que es van llicenciar a la universitat i es veien amb bones feines, es veien vivint una bona vida fins que es jubilessin. Però, és clar, són aquests mateixos joves que veig ara als parcs i diuen: «Què se n'ha fet, d'aquella promesa?». Estan esperant que algú els digui què han de fer.

Avui, alguns dels llocs més dinàmics del món són els que tenen un sistema educatiu que ensenya els joves a inventar-se els seus llocs de treball, a sortir per buscar oportunitats, a crear negocis, a trobar les seves pròpies solucions. I jo sóc optimista, en el fons. Crec que el futur d'Espanya a llarg termini és positiu, perquè molts dels joves amb capacitat empresarial, els he trobat a Madrid. També en altres conferències que he donat, he trobat joves d'entre dinou i vint-i-un anys que s'han reunit i que estan creant els seus propis negocis. Han entès aquest món de les noves tecnologies i estan creant solucions per ells mateixos.

Per tant, el repte que us plantejo és el repte d'Occident ara mateix: com creem sistemes educatius del segle XXI que ensenyin els nostres infants a no ser gestionats, que els ensenyin que el món és allí si el volen agafar, que els ensenyin a buscar possibilitats. Tot això, construït sobre la base sòlida de les seves fortaleses, de les seves debilitats, sabent com són com a individus i quins interessos tenen. En definitiva, es tracta de com podem construir un sistema educatiu bastat en el concepte de viure la vida, en el somriure i en l'aprenentatge continu.

Nota sobre l'autor

Richard Gerver és expert en lideratge, creativitat i canvi organitzatiu. Va començar la seva vida laboral com a actor i com a redactor publicitari, abans de començar la seva carrera docent el 1992. Ràpidament la inspecció educativa el va identificar com un dels mestres més destacats de la Gran Bretanya. Gerver va ser director de l'escola de primària Grange i va aconseguir transformar aquesta escola que anava malament en un centre de referència en temes d'innovació a escala internacional, motiu pel qual el govern anglès el va guardonar amb el prestigiós School Head Teacher of the Year Award (Premi al Director de l'Any).

L'any 2003 va assessorar el govern de Tony Blair en matèria de política educativa. I des d'aleshores ha fet nombroses i inspiradores conferències sobre transformació en educació arreu del món.

El seu llibre *Creating Tomorrow's Schools Today (Crear hoy la escuela del mañana. La educación y el futuro de nuestros hijos*. Editorial SM, 2012), amb pròleg de Ken Robinson, s'ha convertit en un referent per a la comunitat educativa de molts països. També és autor de *Change; Learn to Love it, Learn to Lead It* (Canvi; aprèn a estimar-lo, aprèn a liderar-lo) publicat el maig del 2013 per Portfolio Penguin.

Gerver també col·labora habitualment com a comentarista en mitjans de comunicació britànics com *The Times*, *The Daily Telegraph* o la BBC.

Debats d'Educació és un projecte creat per la Fundació Jaume Bofill i la Universitat Oberta de Catalunya amb la col·laboració del MACBA per impulsar el debat social sobre el futur de l'educació. El projecte consisteix en la celebració de debats per tractar temes claus, d'actualitat i de fons, sobre els reptes i els problemes que ha d'afrontar l'educació en el context social, polític i econòmic en què vivim. Aquesta col·lecció recull algunes de les ponències d'autors de reconegut prestigi nacional, estatal i internacional, que han servit per encetar els debats.

www.debats.cat

DEBATS D'EDUCACIÓ | 30

Una iniciativa de

Amb la col·laboració de

